

6. 8. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Úprava svolání valné hromady společnosti s ručením omezeným v ZOK

Přestože nová právní úprava korporátního práva obsažená v zákoně č. [90/2012](#) Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech[1] nepřináší v otázce svolání valné hromady společnosti s ručením omezeným žádné zásadní změny, je třeba hodnotit úpravu této problematiky v novém zákonu jako úpravu přesnější a v tomto ohledu tedy jako úpravu zdařilejší. Cílem tohoto článku je podat rámcový přehled nové úpravy svolání valné hromady společnosti s ručením omezeným a upozornit na některá problematická ustanovení.

Obecnou úpravu frekvence valných hromad společnosti s ručením omezeným najdeme v ustanovení § 181 (1) ZOK: „Valnou hromadu **svolává jednatel** alespoň jednou za účetní období, **ledaže tento zákon nebo společenská smlouva určí, že valná hromada má být svolána častěji.**“ Na tomto místě je vhodné poznamenat, že nová právní úprava hovoří o svolavateli valné hromady jako o jednatele, nikoliv jako o jednatelech, čímž nejspíše reaguje na rozhodnutí Nejvyššího soudu, který konstantně judikoval, že svolání valné hromady pouze jedním z více jednatelů nezakládá následně důvod pro vyslovení neplatnosti přijatých usnesení takové valné hromady.[2] Definici **účetního období** nalezneme ve zvláštním zákoně, konkrétně v ustanovení § 3 odst. 2, zákona č. [563/1991](#) Sb., zákon o účetnictví: „Účetním obdobím je **nepřetržitě po sobě jdoucích dvanáct měsíců, není-li dále stanoveno jinak.** Účetní období se **buď shoduje s kalendářním rokem** nebo je **hospodářským rokem.** Hospodářským rokem je účetní období, které může začínat **pouze prvním dnem jiného měsíce, než je leden.**“

Zákon poté na dalších místech, zejména v navazujícím ustanovení § 182 ZOK normuje **povinnost jednatele** společnosti svolat jednání valné hromady bez zbytečného odkladu v případě, že „**společnosti hrozí úpadek** podle jiného právního předpisu, nebo z jiných vážných důvodů, zejména **je-li ohrožen cíl sledovaný společností,** a navrhne valné hromadě zrušení společnosti nebo přijetí jiného vhodného opatření,“[3] a také „v případě, že **společnost nemá jednatele nebo jednatel dlouhodobě neplní své povinnosti,** svolá valnou hromadu kterýkoliv společník. **Vyžadují-li to zájmy společnosti, svolá valnou hromadu dozorčí rada, je-li zřízena.**“[4]

Definici **hrozícího úpadku** nalezneme v ustanovení § 3 odst. 4, zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon): „O hrozící úpadek jde tehdy, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem **důvodně předpokládat,** že dlužník nebude schopen **řádně a včas** splnit **podstatnou část** svých peněžitých závazků.“ Pro naplnění definice hrozícího úpadku[5] ve smyslu citovaného ustanovení insolvenčního zákona jsou rozhodné ty skutečnosti,[6] které „osvědčují hrozící úpadek dlužníka, a z nichž insolvenční soud (shledá-li je pravdivými) bude moci uzavřít (se zřetelem ke všem okolnostem případu), že lze důvodně předpokládat, že dlužník nebude schopen řádně a včas splnit podstatnou část svých peněžitých závazků v budoucnu. Jinak řečeno, že v budoucnu **nastane dlužníková platební neschopnost** ve smyslu § 3 odst. 1 insolvenčního zákona, přičemž k podmínce, aby dlužník i v tomto případě měl nejméně dva věřitele s pohledávkami, jež se v budoucnu stanou splatnými, se v takovém případě pojí i požadavek, aby se neschopnost v budoucnu plnit pohledávky věřitelů, týkala „**podstatné části**“ dlužníkových peněžitých závazků.“[7]

S ohledem na snížení minimálního základního kapitálu společnosti s ručením omezeným na jednu

korunu českou tak došlo k **odstranění povinnosti svolat valnou hromadu v situaci, kdy ztráta společnosti dosáhla poloviny výše základního kapitálu** a byla na tomto místě zvolena výše nastíněná úprava.

Vážnými důvody, které jsou s to ohrozit cíle společnosti a zakládají povinnost jednatele svolat valnou hromadu ve smyslu § 182 ZOK, je třeba rozumět **důvody rozdílné od skutečností, které naplňují definici úpadku** (včetně úpadku hrozícího), nicméně jsou způsobilé **závažným způsobem** ohrozit fungování společnosti, respektive **naplňování jejich cílů**. Takové důvody bude nutné v každém individuálním případě posoudit,[8] nicméně v převážné většině společností s ručením omezeným bude sledovaným cílem společnosti **dosažení zisku**.

Co se týče **svolání valné hromady společníkem podle § 183 ZOK**, tedy za situace, kdy společnost **nemá** jednatele nebo jednatel **dlouhodobě** neplní své povinnosti, je vhodné na tomto místě zmínit, že ačkoliv to „zákon neurčuje výslovně, může společník svolat valnou hromadu podle tohoto ustanovení jen tehdy, má-li společnost **pouze jediného jednatele** nebo neplní-li dlouhodobě své povinnosti[9] **žádný** z více jejích jednatelů. Jestliže své povinnosti neplní pouze jeden z více jednatelů společnosti, měli by svolat valnou hromadu ostatní jednatelé a navrhnout společníkům odvolání „nefungujícího“ jednatele a volbu nového.“[10]

Ustanovení § 183 ZOK zakotvuje také oprávnění **dozorčí rady** společnosti - byla-li zřízena - svolat valnou hromadu vyžadují-li to zájmy společnosti. Pod relativně vágní pojem „zájmy společnosti“ je i v tomto případě možné podřadit okruh skutečností uvedených výše v rozboru ustanovení § 181 a § 182 ZOK.

Dalšími případy, kdy je svolávána valná hromada společnosti, je situace, kdy **dojde k zániku funkce dosavadního jednatele, kdy je nutné rozhodnout o naložení s uvolněným podílem**[11] **po vyplacení vypořádacího podílu** nebo v situaci, kdy **o svolání valné hromady požádá kvalifikovaný společník**. Kvalifikovaným společníkem je dle § 187 ZOK: „Společník nebo společníci, jejichž vklady dosahují alespoň 10 % základního kapitálu nebo 10% podíl na hlasovacích právech, mohou požádat jednatele, aby svolal valnou hromadu k projednání jimi navržených záležitostí.“

Ke svolání valné hromady by mělo dojít také ideálně před ukončením kontraktačního jednání u smlouvy, která **podléhá informační povinnosti ve vztahu k valné hromadě** či „vyvstane-li otázka, která spadá do působnosti valné hromady a je potřeba o ní rozhodnout dříve než před pravidelnou valnou hromadou.“[12]

Za společné jmenovatele všech výše nastíněných situací, jejichž následkem je svolání valné hromady společnosti, je možné velmi zjednodušeně označit v první řadě ty skutečnosti, které se zásadním způsobem dotýkají cílů a řádného fungování společnosti, tedy zásadně zájmů společnosti a v neposlední řadě skutečnosti, které spadají pod působnost valné hromady. Pro všechny uvedené případy svolání valné hromady je vhodné ještě upozornit, že svolal-li valnou hromadu subjekt, který k tomuto **nebyl oprávněn**, jedná se o důvod pro vyslovení neplatnosti usnesení přijatých danou valnou hromadou.[13]

Závěr

Problematika svolání valné hromady společnosti s ručením omezeným nepřinesla žádné faktické změny oproti úpravě obsažené v obchodním zákoníku, přesto je nutné konstatovat, že v mnohých otázkách došlo k zpřesnění úpravy, což je zcela jistě správný krok k posílení stability korporátního práva. I nová právní úprava však používá relativně vágní formulace důvodů, které zakládají povinnost či oprávnění svolat valnou hromadu společnosti, a bude proto nadále nutné přesně a důsledně posuzovat každý takový důvod s ohledem na smysl a účel dotčených ustanovení nové právní

úpravy.

David Baroš,

student 4. ročníku Právnické fakulty Univerzity Palackého

e-mail: emailbaros@gmail.com

[1] Dále také jako ZOK nebo zákon o obchodních korporacích.

[2] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 1997, sp. zn. 1 Odon 2/97: „Má-li společnost s ručením omezeným více jednatelů, neplatí pro rozhodování o svolání valné hromady ustanovení § 134 obch. zák. Jestliže tedy o svolání valné hromady rozhodl i jen jeden z více jednatelů, nelze se z toho důvodu domáhat vyslovení neplatnosti valné hromady.“

[3] § 182 ZOK.

[4] § 183 ZOK.

[5] Dále také např.: Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 20. 5. 2010, sp. zn. 29 NSČR 22/2009.

[6] ŘEHÁČEK, Oldřich: Úpadek a jeho osvědčení, Bulletin advokacie, 9/2012, s. 19]

[7] Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27. ledna 2010, sp. zn. 29 NSČR 1/2008.

[8] ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B. a kol. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 345.

[9] Pro zajímavost k otázce respektování zájmů společnost jednateli: Rozhodnutí BGH (Spolkový soudní dvůr), rozsudek ze dne 23. 9. 1985, II ZR 246/8493.

[10] ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B. a kol. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 346.

[11] Podíl společníka, kterému zanikla účast ve společnosti jinak než jeho převodem, nepřechází na společnost.

[12] ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B. a kol. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 344.

[13] Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 2013, sp. zn. 29 Cdo 647/2012.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)

- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. – zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)